

Nr 179

Av fröken Sandell m. fl., angående riksdagens högtidliga öppnande.

(Lika lydande med motion nr 140 i Första kammaren)

Bestämmelserna angående riksdagens öppnande är upptagna i RO 34 §, men formerna för ceremoniens utförande är nästan uteslutande grundade på tradition. Som helhet kan väl också ceremonien betraktas såsom ett särpräglat och praktfullt skådespel, men i detaljer är den utan stil och utan anknytning till den moderna samhällssynen. En lysande församling av särskilt inbjudna damer och herrar i festdräkter bildar ram kring riksdagsmän i päls och galoscher, vilka på intet sätt ger intryck av att vara vare sig huvudpersoner i ceremonien eller inbjudna gäster.

Enligt upplysningar som inhämtats från riksmarskalksämberet finns inga utfärdade anvisningar eller instruktioner beträffande vilka högre ämbetsmän m. fl. som, utöver riksdagsledamöterna, skall inbjudas till det högtidliga öppnandet. I enlighet med under åren utbildad praxis inbjudes på den civila sidan alla i Stockholm placerade högre ämbetsmän från generaldirektörs (motsvarande) rang, medan beträffande det militära området motsvarande tjänstegrad är generalmajor.

Det synes oss emellertid vara betydelsefullt om man, vid detta möte mellan Sveriges riksdag och representanter för det svenska samhällslivet, även gav sådana viktiga samhällssektorer som t. ex. kulturlivet och arbetsmarknaden tillfälle att delta. I synnerhet borde, på kulturens område, de institutioner som organisationsmässigt är underordnade staten ifrågakomma, i likhet med vad som förekom vid firandet av regeringsformens 150-årsjubileum. Dagens samhälle är präglat av samverkan mellan olika grupper och med en värdering av människan från helt andra utgångspunkter än det gamla ståndssamhällets, där tjänsteställning och innehavet av ordnar var utslagsgivande. Det förefaller också en smula inkonsekvent att i riksdagens eget verk anställda tjänstemän får bilda eftertrupp till riksdagsledamöterna, under det att i rikssalen införes särskilt inbjudna, med damer, vilkas relationer till riksdagen är av mera underordnad betydelse.

En förändring i åtskilligt av detta, som visserligen är smådetaljer, men som ändå tillsammans skapar det avgörande intrycket av ceremonien för dem som genom TV och radio eller på annat sätt ges möjlighet att övervara densamma, ter sig allt angelägnare allteftersom de sociala värderingarna förändras.

Författningsutredningen har vad beträffar riksmötes öppnande uttalat, att en särskild sammankomst under högtidliga former mellan Konungen, statsråden och riksdagen vid början av lagtima riksmöte alltjämt är motiverad, där regeringen avger en förklaring angående sin politik. Utredningen finner också det mest naturligt att regeringsförklaring avges vid sammankomst i riksdagshuset men anser icke att ordningen för den särskilda sammankomsten bör regleras i riksdagsordningen eller bestämmas i författning utan bör bestämmas av talmannen efter samråd med statsministern. Att riksdagen för närvarande saknar inflytande över utformningen av den ceremoni som benämnes »Riksdagens högtidliga öppnande» är beklagligt, och hemställer vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att ovan framförda synpunkter beaktas under den fortsatta beredningen av författningsutredningens förslag, för den händelse att man även i fortsättningen anser det lämpligt med en ceremoni, där representanter för samhällslivet inbjudes att delta.

Stockholm den 26 januari 1965

Viola Sandell

Stellan Arvidson

Annie Jäderberg

Harald Almgren

Hugo Bengtsson

Astrid Bergegren

Rune Carlstein

Sven Ekström
i Iggesund

Elvira Holmberg

Rosa Svensson

Mary Holmqvist

Gördis Hörnlund

Erland Carbell

Bengt Fagerlund

Nr 180

Av herr Carlsson i Tyresö, om ökning av Sveriges bistånd till utvecklingsländerna.

(Lika lydande med motion nr 144 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1965

Ingvär Carlsson